

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها

۱- عنوان فرآیند:

پایبندی به اقتصاد مقاومتی: فرایند اصلاح برنامه روزانه درسی در دانشکده پرستاری و مامایی شاهرود

۲- صاحبان فرآیند و همکاران:

علی دادگری، عضو هیأت علمی گروه پرستاری

اعظم حمید زاده، عضو هیأت علمی گروه مامایی

- همکاران:

دکتر حمید واحدی، عضو هیأت علمی گروه بالینی

دکتر محمداسماعیل عجمی، رئیس دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه

اکرم سادات منتظری، عضو هیأت علمی گروه پرستاری

۳- محل اجرای فرآیند:

دانشکده پرستاری و مامایی

۴- نام دانشگاه:

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شاهرود

۵- گروه فرآیندی:

مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی

۶- تاریخ اجراء (مدت اجرای فرآیند):

سال تحصیلی ۱۳۹۱

۷- مقدمه و بیان مسئله: (بیان اهمیت، ضرورت و کاربرد انجام فرآیند براساس نیاز سنجیهای انجام شده)

اقتصاد مقاومتی یعنی تشخیص حوزه های فشار یا در شرایط کنونی تحریم و متعاقباً تلاش برای کنترل و بی اثر کردن و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت، که قطعاً باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی ها و تاکید روی مزیت

های تولید داخل و تلاش برای خوداتکایی است . منظور از اقتصاد مقاومتی واقعی، یک اقتصاد مقاومتی فعال و پویاست.

در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود، بدلیل حجم گسترده فعالیت‌ها در دانشکده‌های مختلف و به خصوص در دانشکده پرستاری و مامایی پذیرش تعداد بسیار زیادی دانشجو در رشته‌های مختلف (به نحوی که حدود ۵۰٪ کل دانشجویان دانشگاه در این دانشکده تحصیل می‌کنند) باعث شده است که تنگناهای مختلفی در بسیاری از فرایندهای جاری دیده شوند از جمله عدم تناسب تعداد دانشجویان با محیط‌های آموزشی و بویژه کلاس‌های درسی همواره یکی از مشکلات مبتلا به این دانشکده بوده است. بطور معمول هنگامی که تعداد دانشجویان دانشکده حتی ۳۰٪ نیز کمتر از تعداد موجود بود معمولاً ۱۱-۱۳ کلاس درس برای تشکیل تمام دروس نیاز بود. پیش بینی دانشکده برای نیم‌سال تحصیلی ۹۱-۹۲ حدود ۱۳-۱۵ کلاس بود که قطعاً می‌توانست با برنامه‌ریزی معمول تحقق یابد.

با طرح مسئله اقتصاد مقاومتی دانشکده تصمیم گرفت با استفاده بهینه از فضاهای کلاسی و اهتمام در برنامه‌ریزی کلاس‌ها سقف کلاس‌های مورد نیاز را علیرغم افزایش تعداد دانشجویان در حد ۱۱-۱۰ کلاس حفظ نماید.

۸- هدف و اهداف اختصاصی:

هدف کلی:

استفاده بهینه از امکانات موجود شامل فضاهای کلاس موجود و تقلیل هزینه‌ها جاری دانشکده

اهداف اختصاصی:

- تقلیل هزینه‌های تجهیز کلاس‌ها (دستگاه‌های سمعی بصری - صندلی - گرمایش - سرمایش)

- بهره‌برداری از فضاهای کلاس خالی در ساعات فعال دانشگاه

۹- روش اجراء:

در راستای بهره‌گیری بهینه از کلیه امکانات، فضاها و اوقات اساتید و دانشجویان و ... با توجه به بازخوردهای دانشجویان در مورد کمبود وقت و عدم بهره‌مندی از فرصت‌های یادگیری بدلیل مشکلات برنامه ریزی روزانه، اداره آموزش دانشکده پرستاری و مامایی از یکسال اخیر اقدام به اصلاحاتی در برنامه درسی روزانه کلیه رشته‌ها نمود.

شروع کار با نظرخواهی از دانشجویان در خصوص نیازهای آموزشی و فرصت‌های یادگیری مجموعه کلاس آغاز شد. از دانشجویان خواسته شد تا نظرات خود را شفاهی یا مکتوب به دفتر آموزش دانشکده ارائه نمایند. همچنین از نمایندگان دانشجویان در هر کلاس خواسته شد تا بهترین شکل برنامه ریزی کلاس روزانه را در کلاس‌های خود مطرح و به اداره آموزش دانشکده پرستاری و مامایی بازخورد دهند و بگویند که از کدام حالت برنامه زیر را بیشتر رضایت دارند.

الف - توزیع برنامه در ۵ روز هفته و برگزاری کلاس‌ها در هر روز به مدت ۸-۶ ساعت

ب - توزیع برنامه در ۶ روز هفته و محدود کردن ساعات کلاس در طی یک روز به مدت ۶-۴ ساعت در روز به نحوی که صبح یا عصر برنامه نداشته باشند

با جمع بندی نظرات رسیده از کلیه دانشجویان مشخص شد که اکثریت قاطع دانشجویان علاقمند بودند که حداکثر ۵ روز در هفته هر روز ۸-۶ ساعت کلاس برگزار گردد. اداره آموزش برنامه‌های روزانه را مطابق نیازها و علاقمندی دانشجویان طراحی نمود.

در مقاطع ناپیوسته برنامه‌ها ۴ روز در هفته (۲ روز جهت کلاس‌های نظری و ۲ روز کارورزی در محل بیمارستان‌ها) طراحی شد.

۱۰- نتایج: پیامدهای اجرا و محصول یا برون‌دادهای فرآیند:

از مزایای این روش کاهش حضور غیرضروری دانشجویان در ساعات روز در کلاس‌های دانشگاه و کاهش نیاز به کلاس‌ها در طی روز را موجب شد.

در طول ترم اخیر با برگزاری بیش از ۵۰۰۰ ساعت کلاس نظری تنها در ۱۰ کلاس باعث شد که حداقل ۳-۲ کلاس در اختیار سایر واحدهای سیستم قرار داده شود. توضیح اینکه معمولاً کلاس‌ها در ۱۳-۱۲ کلاس تشکیل می‌گردید. کاهش هزینه‌های نگهداری کلاس‌ها از قبیل هزینه‌های سرمایشی و گرمایشی و برق و تجهیزات فناوری کلاس در قالب عدد و رقم قابل اندازه گیری نیست. با وجود این رضایت دانشجویان را از بهره‌گیری حداکثر از امکانات موجود بدنبال داشت.

علاوه بر این تعدد دفعات استفاده از سرویس‌های ایاب و ذهاب دانشجویان حداقل یک روز در هفته کاهش یافت بی آنکه کمترین افزایش در تعداد دفعات ایاب و ذهاب روزانه ایجاد شود

قطعاً محاسبه هزینه‌های تحمیل شده برای گرمایش - سرمایش، نور، تعداد صندلی، ... و کلیه وسایل سمعی بصری تجهیز شده در هر کلاس میسر نمی‌باشد. اما آنچه بدیهی است آنست که اگر بتوان از تشکیل ۳ کلاس بلا استفاده جلوگیری کرد قطعاً می‌توان ۳۰-۴۰ درصد در هزینه‌های تمام شده تشکیل و تجهیز کلاس‌ها کاست. اجرای چنین فرایندی در کنار تمام مزایا محدودیت‌هایی را نیز در برداشت. نخست آنکه بدلیل محدودیت فضا در صورت لغو هر کلاس می‌توان انتظار داشت که امکان برگزاری مجدد کلاس با مشکل روبرو گردد. از این رو، تصمیم گرفته شد با برنامه ریزی دقیق هفته به هفته علاوه بر برنامه ریزی کلاس هر نیمسال، جبران کلاس‌های لغو شده در طول ترم توزیع شده و خوشبختانه از نظر این محدودیت در ترم گذشته هیچ مشکلی در این خصوص مشاهده نشد. لذا توصیه می‌گردد به غیر از برنامه‌ریزی ترمی، مسئولین اجرایی دانشکده برنامه ریزی هفتگی را نیز مد نظر قرار دهند.

۱۱- سطح اثرگذاری (دانشگاه ، کشوری ، بین المللی):

در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

۱۲- انطباق سیاست های بالادستی (فرآیند تا چه حد کشور را با هدف مرجعیت علمی در منطقه نزدیک می کند.)

این فرایند تا با تاثیر پذیری از فرمایشات مقام معظم رهبری در خصوص اجرای اقتصاد مقاومتی طراحی و اجرا گردید و خوشبختانه با کمترین نقص اجرایی شد. دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی شاهرود بر خود واجب دانست که (اگر چه اندک) نقشی در اجرای و پایبندی به اقتصاد مقاومتی را در سطح دانشگاه عملی سازد. لذا این فرایند انطباق عملکرد دانشکده با سیاست های کلی نظام را تعقیب نمود.

۱۳- نتیجه گیری شامل چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

بفنامه ریزی و نظارت بر حسن اجرای هر برنامه از وظایف مدیریت آموزشی دانشکده ها می باشد. در برنامه ریزی های هفتگی نیاز به نظارت و انعطاف پذیری بیشتر در برنامه را طلب می کند. انعطاف اعمال شده در این برنامه ثمرات بسیاری را برای دانشکده بدنبال داشت. علاوه بر رضایت دانشجویان از برخورداری از زمان مناسب برای برنامه ریزی مطالعه از اتلاف نیرو انرژی و زمان نیز در دانشکده ممانعت به عمل آورد.

۱۴- معرفی فرآیند در نشریات علمی یا ارائه کار در مجامع علمی:

صورت نگرفته است.

۱۵- تأییدیه های مربوطه و ارزشیابی فرآیند:

تأییدیه EDC دانشگاه

۱۶- قابلیت تعمیم و اجراء در سایر مراکز آموزشی

بی شک به دلیل مشابهت‌های ساختاری در دانشکده‌های پرستاری و مامایی کل کشور نتایج این فرایند قابل طرح و بازنگری و اجرا خواهد بود. توصیه می‌شود هر دانشکده با در نظر گرفتن مقتضیات و شرایط ساختار فیزیکی، فرهنگی، اجتماعی و حتی اقتصادی خود مدل ارائه شده را اجرا کند.

۱۷- استمرار (استمرار اجرای فرآیند در برنامه های جاری آموزشی)

این فرایند یک ترم کامل در نیمسال اول ۹۱-۹۲ در محل دانشکده پرستاری و مامایی شاهرود با موفقیت کامل اجرا شد و در ترم آتی نیمسال دوم ۹۱-۹۲ نیز اجرا خواهد شد.